

NHỮNG YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI HỨNG THÚ TRONG GIỜ HỌC GIÁO DỤC THỂ CHẤT CỦA SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TẠI HÀ NỘI

Đỗ Thị Tươi*

Tóm tắt:

Sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy đề tài đã xác định được 5 yếu tố chính ảnh hưởng đến hứng thú trong giờ học Giáo dục thể chất (GDTC) của sinh viên (SV). Trên cơ sở đó, đánh giá thực trạng mức độ ảnh hưởng của từng yếu tố tới hứng thú trong giờ học GDTC của SV các Trường Đại học tại Hà Nội.

Từ khóa: Yếu tố ảnh hưởng, hứng thú, giờ học GDTC, sinh viên, Đại học, Tp. Hà Nội

Factors affecting interest in physical education classes by students of universities in Hanoi

Summary:

Using the common scientific research methods, the study has identified 5 main factors that affect the student's interest in the physical education classes. On such basis, the study has evaluated the current status of the influence of each factor on interest in physical education classes by students of universities in Hanoi.

Keywords: Factors, interest, physical education classes, students, university, Hanoi

ĐẶT VẤN ĐỀ

Hứng thú trong giờ học là một dạng của hứng thú nhận thức, một biểu hiện cụ thể của hứng thú học tập, đồng thời là sự lựa chọn của cá nhân hướng vào nhận thức môn học cùng với cảm xúc và hành động tích cực nhằm nắm bắt kiến thức, hình thành kỹ năng, kỹ xảo một cách sâu sắc và toàn diện. Nhờ có hứng thú học tập môn học mà cá nhân đã tích cực hoạt động, đam mê khám phá cái mới, cái bản chất của môn học để vận dụng kiến thức môn học giải quyết các tình huống trong học tập và cuộc sống.

Giờ học GDTC trong trường học các cấp nói chung và trong các trường đại học nói riêng có tác dụng rèn luyện, phát triển thể chất, đạo đức cho học sinh, SV. Tuy nhiên, trên thực tế tại nhiều thành phố nói chung và Thủ đô Hà Nội nói riêng, nhiều SV chưa có hứng thú trong giờ học GDTC. Câu hỏi "Làm thế nào để tạo được hứng thú học tập nói chung và hứng thú trong giờ học GDTC cho SV?" là vấn đề mà các nhà trường, gia đình và xã hội luôn quan tâm, suy nghĩ.

Để trả lời được câu hỏi trên, trước tiên, chúng tôi tiến hành đánh giá thực trạng những yếu tố ảnh hưởng tới hứng thú trong giờ học GDTC

của SV các trường đại học ở Hà Nội, làm cơ sở lựa chọn và tác động các biện pháp, giải pháp nâng cao hứng thú học tập của SV.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; Phương pháp tọa đàm; Phương pháp phỏng vấn; Phương pháp toán học thống kê, Phương pháp xác định chất lượng ý kiến đánh giá theo thang độ Likert.

Khảo sát được tiến hành trên 900 SV; 45 giáo viên (GV) và 200 cán bộ quản lý SV tại 4 trường đại học tại Hà Nội gồm: 4 trường Đại học Luật Hà Nội; Đại học Bách Khoa Hà Nội; Đại học Thủy Lợi; Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Xác định những yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú trong giờ học Giáo dục thể chất của sinh viên các trường đại học ở Hà Nội

Tiến hành xác định các yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú trong giờ học GDTC của SV các trường đại học ở Hà Nội thông qua tham khảo tài liệu, quan sát sự phạm và phỏng vấn trực tiếp các GV GDTC, cán bộ quản lý SV tại các trường đại học, đồng thời tiến hành phỏng vấn trên diện rộng bằng phiếu hỏi. Kết quả lựa chọn

*ThS, Trường Đại học Luật Hà Nội; Email: dotuoi.dhluat.hn@gmail.com

được 5 nhóm yếu tố với 16 nhân tố chính ảnh hưởng tới hứng thú trong giờ học GDTC của SV các trường đại học ở Hà Nội gồm:

- **Đội ngũ GV:** Bao gồm Trình độ chuyên môn của GV; Phương pháp giảng dạy của GV và tình cảm, tinh thần trách nhiệm nghề nghiệp của GV.

- **Người học:** Bao gồm Động cơ học tập môn GDTC của SV (Động cơ nghề nghiệp; Động cơ xã hội; Động cơ tự khẳng định; Động cơ vụ lợi (có tính cá nhân); Vốn sống, kinh nghiệm và sự từng trải; Khả năng tiếp thu, phương pháp học tập và Kết quả học tập môn GDTC của SV

- **Cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật dạy - học:** Bao gồm Cơ sở vật chất; Hệ thống giáo trình, tài liệu tham khảo phong phú và Phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại

- **Nội dung môn học GDTC:** Bao gồm Vị trí của môn học trong chương trình đào tạo; Tính thiết thực, cập nhật của nội dung và Tính vừa sức với khả năng nhận thức của SV

- **Môi trường xã hội khách quan:** Bao gồm Sự quan tâm của lãnh đạo nhà trường; Sự quan tâm, động viên của gia đình và Bầu không khí tâm lý trong giờ học, buổi học

2. Mức độ ảnh hưởng của những yếu tố đến hứng thú trong giờ học Giáo dục thể chất của sinh viên các trường đại học ở Hà Nội

Để xác định mức độ ảnh hưởng của những yếu tố đến hứng thú trong giờ học GDTC của SV các trường đại học ở Hà Nội, chúng tôi đã tiến hành khảo sát 900 SV; 45 GV và 200 cán bộ quản lý SV ở 4 trường Đại học tại Hà Nội gồm: Luật Hà Nội; Đại học Bách Khoa Hà Nội; Đại học Thủy Lợi; Học viện Báo chí và Tuyên Truyền.

Khảo sát tiến hành theo thang Likert 5 mức.

1.00 – 1.80: Không hứng thú

1.81 – 2.60: Ít hứng thú

2.61 – 3.40: Trung bình

3.41 – 4.20: Hứng thú

4.21 – 5.00: Rất hứng thú

Kết quả được trình bày ở bảng 1.

Từ kết quả ở bảng 1 cho thấy:

+ Đánh giá của SV về mức độ tác động của những yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú trong giờ học GDTC như sau:

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố người học đạt điểm trung bình từ 2.58 - 3.96 (xếp thứ 1).

Trong nhóm yếu tố này, động cơ học tập môn GDTC được người học đánh giá ở mức độ cao nhất (3.96 điểm). Điều này cũng hoàn toàn dễ hiểu, vì vậy đây là nhân tố bên trong thuộc về chủ thể có tác động trực tiếp đến hứng thú học tập của họ.

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố đội ngũ GV đạt điểm trung bình từ 2.12 – 3.94 (xếp thứ 2). Trong nhóm này, Trình độ chuyên môn của GV là yếu tố được SV đánh giá cao nhất (3.94 điểm). Tuy nhiên, cũng không ít SV cho rằng: Bài giảng, giờ giảng có hấp dẫn, thu hút được họ hay không phụ thuộc nhiều vào phương pháp giảng dạy và trình độ hiểu biết của GV.

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố nội dung môn học GDTC đạt điểm trung bình từ 2.75 – 3.49 (xếp thứ 3). Trong nhóm này Tính vừa sức với khả năng học tập của SV là yếu tố được SV đánh giá cao hơn cả (3.49 điểm).

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật dạy - học đạt điểm trung bình từ 2.36 – 3.89 (xếp thứ 4). Trong nhóm này phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại là yếu tố được SV đánh giá khá cao (3.89 điểm).

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố môi trường xã hội khách quan đạt điểm trung bình từ 2.55 – 3.68 (xếp thứ 5). Trong nhóm yếu tố này, bầu không khí tâm lý trong giờ học, buổi học là yếu tố đáng lưu ý hơn cả (đạt 3.68 điểm)

+ Đánh giá của GV về mức độ tác động của những yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú trong giờ học GDTC như sau:

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố đội ngũ GV đạt điểm trung bình từ 3.86 - 4.31 (xếp vị trí thứ 1). Trong nhóm yếu tố này, phương pháp giảng dạy được chính GV thừa nhận có sự tác động rất mạnh đến hứng thú học tập của SV (đạt 4.31 điểm)

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố người học đạt điểm trung bình từ 3.11- 4.37 (xếp vị trí thứ 2). Trong nhóm này, động cơ học tập môn GDTC của SV là yếu tố được GV đánh giá ở mức độ rất mạnh (đạt 4.37 điểm).

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố cơ sở vật chất và phương tiện kỹ thuật dạy - học đạt điểm trung bình từ 3.33 - 3.51 (xếp vị trí thứ 3). Trong nhóm này, Cơ sở vật chất là yếu tố được GV đánh giá ở mức độ cao hơn cả (Đạt 3.51 điểm). Trên thực tế, đa số GV cho rằng: Cơ sở vật chất chưa được

Bảng 1. Mức độ ảnh hưởng của những yếu tố đến hứng thú trong giờ học Giáo dục thể chất của sinh viên các Trường Đại học ở Hà Nội

TT	Nhóm các yếu tố Yếu tố thành phần	SV (n = 900)					Tổng điểm	Điểm trung bình	GV (n = 45)					Tổng điểm	Điểm trung bình	Cán bộ quản lý SV (n=200)					Tổng điểm	Điểm trung bình
		5	4	3	2	1			5	4	3	2	1			5	4	3	2	1		
Đội ngũ GV																						
1	Trình độ chuyên môn của GV	128	705	5	10	52	3547	3.94	8	29	4	2	2	174	3.86	50	116	13	9	12	783	3.91
2	Phương pháp giảng dạy của GV	256	423	29	71	121	3322	3.69	20	22	0	1	2	194	4.31	106	91	1	1	1	900	4.5
3	Tình cảm, tinh thần trách nhiệm nghề nghiệp của GV	100	124	44	156	476	1916	2.12	13	27	1	1	3	181	4.02	107	51	22	10	10	835	4.17
Người học																						
4	Động cơ học tập môn GDTC của SV	101	751	4	6	38	3571	3.96	23	20	0	0	2	197	4.37	131	60	1	2	6	908	4.54
5	Vốn sống, kinh nghiệm và sự từng trải	102	297	24	76	401	2323	2.58	5	25	2	5	8	149	3.11	31	101	17	31	20	692	3.46
6	Khả năng tiếp thu và phương pháp học tập	301	370	77	23	129	3391	3.76	6	31	2	3	3	169	3.75	61	101	18	13	7	796	3.98
7	Kết quả học tập môn GDTC của SV	205	382	213	62	38	3354	3.72	23	4	11	6	1	177	3.93	113	6	37	22	22	766	3.83
Cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật dạy - học																						
8	Cơ sở vật chất	75	300	7	13	505	2127	2.36	14	1	25	4	11	158	3.51	52	8	102	16	14	676	3.38
9	Hệ thống giáo trình, tài liệu tham khảo phong phú	99	221	80	187	313	2306	2.56	11	20	1	1	12	152	3.37	37	101	1	2	59	656	3.28
10	Phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại	287	400	113	33	67	3507	3.89	9	18	7	1	10	150	3.33	17	102	13	37	31	637	3.18
Nội dung môn học GDTC																						
11	Vị trí của môn học trong chương trình đào tạo	273	201	87	13	326	2782	3.09	11	17	3	6	8	152	3.37	27	98	32	13	30	679	3.39
12	Tính thiết thực, cập nhật của nội dung	171	200	115	65	349	2479	2.75	10	32	1	1	1	184	4.08	17	170	2	7	4	789	3.94
13	Tính vừa sức với khả năng học tập của SV	203	372	110	94	121	3142	3.49	1	16	11	1	16	120	2.66	35	40	25	65	35	575	2.87
Môi trường xã hội khách quan																						
14	Sự quan tâm của lãnh đạo nhà trường	106	200	90	194	310	2298	2.55	7	13	2	6	17	122	2.71	32	77	21	34	36	635	3.17
15	Sự quan tâm, động viên của gia đình	126	201	81	119	373	2288	2.54	3	9	5	15	13	109	2.42	31	60	25	25	59	579	2.89
16	Bầu không khí tâm lý trong giờ học, buổi học	499	102	24	63	212	3313	3.68	17	8	11	2	7	161	3.57	52	1	2	9	136	424	2.12

chú trọng và đầu tư một cách đúng mức.

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố nội dung môn học GDTC đạt điểm trung bình từ 2.66 – 4.08 (xếp vị trí thứ 4). Trong nhóm này, tính thiết thực, cập nhật của nội dung môn học cũng được GV đánh giá cao (đạt 4.08 điểm).

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố môi trường xã hội khách quan đạt điểm trung bình từ 2.42 -3.57 (xếp vị trí thứ 5). Trong nhóm này, bầu không khí tâm lý trong tập thể lớp học là nhân tố được nhiều GV quan tâm hơn (Đạt 3.57 điểm).

+ *Đánh giá của cán bộ quản lý SV về mức độ tác động của những yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú trong giờ học GDTC như sau:*

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố đội ngũ GV đạt điểm trung bình từ 3.91 – 4.50 (xếp thứ 1). Trong nhóm yếu tố này, phương pháp giảng dạy được đánh giá rất cao (đạt 4.50 điểm).

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố người học đạt điểm trung bình từ 3.46 – 4.54 (xếp thứ 2). Trong nhóm này, động cơ học tập môn GDTC của SV là yếu tố được cán bộ quản lý SV đánh giá ở mức độ cao nhất (đạt 4.54 điểm). Tuy nhiên, theo một số cán bộ quản lý SV, đã có không ít SV xác định động cơ học tập môn GDTC chưa thực sự đúng đắn, học chủ yếu là vì điểm, vì chứng chỉ môn GDTC và vì một số lợi ích cá nhân....

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố nội dung môn học GDTC đạt điểm trung bình từ 2.87 – 3.94 (xếp thứ 3). Trong nhóm yếu tố này, tính thiết thực, cập nhật của nội dung môn học được cán bộ quản lý đánh giá cao hơn cả (đạt 3.94 điểm).

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố cơ sở vật chất và phương tiện kỹ thuật dạy - học đạt điểm trung bình từ 3.18 – 3.38 (xếp thứ 4). Trong đó yếu tố cơ sở vật chất được cán bộ quản lý quan tâm hơn cả (đạt 3.38 điểm)

- Các yếu tố thuộc nhóm yếu tố môi trường xã hội khách quan đạt điểm trung bình từ 2.12 – 3.17 (xếp thứ 5). Trong nhóm này, sự quan tâm của lãnh đạo nhà trường đối với chất lượng dạy - học môn GDTC là yếu tố có sự ảnh hưởng đáng kể nhất đến hứng thú trong giờ học GDTC của SV các trường đại học ở Hà Nội.

Tóm lại:

- Sự đánh giá của các khách thể nghiên cứu về mức độ ảnh hưởng của các nhóm yếu tố cũng như

mức độ ảnh hưởng của từng yếu tố thành phần đến hứng thú trong giờ học của SV các trường đại học ở Hà Nội là tương đối thống nhất.

- Ảnh hưởng các nhóm yếu tố nội dung môn học, điều kiện phương tiện vật chất kỹ thuật dạy học và những tác động từ môi trường xã hội có sự chênh lệch giữa các khách thể nghiên cứu. Tuy nhiên, tỷ lệ chênh lệch trên thực tế là không đáng kể.

- Trong nhóm yếu tố người học thì nhân tố “Động cơ học tập môn GDTC của SV” có tác động mạnh (với điểm đạt được ở mức 3.96 – 4.54). Trong nhóm yếu tố đội ngũ GV thì nhân tố “Phương pháp giảng dạy của GV” có tác động mạnh (với điểm đạt được ở mức 3.69 – 4.50).

Kết quả xác định mức độ ảnh hưởng các yếu tố đến hứng thú trong giờ học GDTC của SV được đề tài sử dụng làm cơ sở cho việc lựa chọn biện pháp nâng cao HTHT cho SV trong quá trình học môn này.

KẾT LUẬN

1. Xác định được 5 nhóm yếu tố với 16 yếu tố ảnh hưởng tới hứng thú trong giờ học GDTC của SV các trường đại học ở Hà Nội.

2. Kết quả đánh giá mức độ ảnh hưởng của những yếu tố tới hứng thú trong giờ học GDTC cho SV cho thấy: Hứng trong giờ học GDTC của SV các trường đại học ở Hà Nội chịu sự ảnh hưởng của nhiều yếu tố, trong đó các yếu tố người học và đội ngũ GV tác động mạnh nhất; Sự đánh giá của các khách thể nghiên cứu về mức độ ảnh hưởng của các nhóm yếu tố cũng như mức độ ảnh hưởng của từng yếu tố đến HT trong giờ học của SV các trường Đại học ở Hà Nội là tương đối thống nhất.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Vũ Lan Anh (2009), “Các biện pháp tạo hứng thú cho học sinh nhằm nâng cao hiệu quả dạy học tiếng Việt ở tiểu học”, *Luận án Tiến sĩ Giáo dục học*, Đại học Sư phạm Hà Nội.
2. Phạm Thành Nghị (2013), *Tâm lý học giáo dục*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội
3. Dương Thị Kim Oanh (2003), “Nghiên cứu ảnh hưởng của việc áp dụng đa phương tiện trong giảng dạy tới HTHT của SV trường Đại học Bách khoa Hà Nội”, *Luận văn Cao học*, Đại học Sư phạm Hà Nội.

(Bài nộp ngày 15/6/2017, Phản biện ngày 18/6/2017, duyệt in ngày 25/6/2017)